గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి ఇ.వి.వేణుగోపాల్

క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు నం.1509/2009

ఉత్తర్వు:

1. 03.06.2009 నాటి క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.178 /2009లో అడిషనల్ మెట్రోపాలిటన్ సెషన్స్ జడ్జి , సైబరాబాద్ , ఎన్టీఆర్ నగర్ , హైదరాబాద్ కోర్టులో ఇచ్చిన తీర్పును సవాలు చేస్తూ Cr.P.C. సెక్షన్ 397 , 401 కింద ఈ క్రిమినల్ రివిజన్ కేసును పిటిషనర్ దాఖలు చేశారు , దీని ప్రకారం, 07.07.2007 నాటి DVC నెం.3/2007లో మూడవ మెట్రోపాలిటన్ మేజిస్ట్రేట్ కోర్టు , సైబరాబాద్, ఎల్.బి.నగర్ కోర్టులో జారీ చేసిన ఉత్తర్వు , ప్రస్తుత పిటిషనర్ ను పాక్షికంగా పక్కన పెట్టబడింది.

2. పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది శ్రీమతి డి.సంగీత రెడ్డి తరపున హాజరైన కుమారి కిరణ్మయి , న్యాయవాది, మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది శ్రీ నజీర్ ఖాన్ మరియు ప్రతివాది-రాష్ట్రం తరపున ప్రముఖ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ వాదనలు వినిపించారు. రికార్డును పరిశీలించారు.

3. ప్రస్తుత క్రిమినల్ రివిజన్ కేసును దాఖలు చేయడానికి అవసరమైన ప్రాథమిక వాస్తవాలు ఏమిటంటే, మొదటి ప్రతివాది మూడవ మెట్రోపాలిటన్ మేజిస్ట్రేట్ కోర్టు , సైబరాబాద్ , ఎల్.బి.నగర్ కోర్టులో, జీవనభృతి , పరిహారం మరియు నష్టపరిహారం మరియు ఆమెకు మరియు మైనర్ కుమారునికి అనుకూలంగా మధ్యంతర ఉపశమనం మంజూరు చేసేందుకు DVC నెం.3/2007 ను గృహ హింస నుండి మహిళల రక్షణ చట్టం , 2005 (Domestic Violence Act) లోని సెక్షన్లు 20, 22 మరియు 23 కింద దాఖలు చేశారు. బాధిత వ్యక్తి కేసు ఏమిటంటే , ఆమె ఇక్కడ పిటిషనర్ యొక్క చట్టబద్ధంగా వివాహం చేసుకున్న భార్య. పెళ్లయిన కొన్నాళ్లకు పిటిషనరు, అతని తల్లిదండ్రులు ఆమెను మానసికంగా , శారీరకంగా వేధించారు. ఆమె గర్భం దాల్చినప్పుడు పిటిషనరు , అతని తల్లిదండ్రులు ఆడపిల్ల పుడితే వదిలేస్తామని బెదిరించారు. గర్భధారణ సమయంలో , పిటిషనరు ఆమెను లైంగికంగా వేధించేవాడు మరియు బలవంతంగా ఆమెపై అసహజ లైంగిక సంబంధం చేసేవాడు, దీని కారణంగా ఆమెకు పెరియానల్ చీము ఏర్పడింది , అది ఆపరేషన్ చేసి

తొలగించబడింది మరియు ఒకటిన్నర సంవత్సరాల పాటు తెరిచి ఉంచబడుతుంది. కొలొస్టోమీ సహా ఆరు ప్రధాన ఆపరేషన్లు చేయించుకోవాల్సి రావడంతో శారీరకంగా , మానసికంగా తీవ్ర వేధింపులకు గురైంది. ఆ తర్వాత , ఆమె మగబిడ్డకు జన్మనివ్వడంతో గుండె సంబంధిత సమస్య కూడా వచ్చింది. పిటిషనరు, అతని తల్లిదండ్రులు తన కుమారుడి చికిత్సకు అయ్యే ఖర్చును కూడా చెల్లించలేదని , డబ్బు చెల్లించాలని తల్లిదండ్రులను ఒత్తిడి చేశారు. పిటిషనరు మరో మహిళతో వివాహేతర సంబంధం పెట్టుకున్నాడు. పిటిషనర్ 02.10.2006న ఆత్మహత్యాయత్నానికి పాల్పడ్డాడు. మొదటి ప్రతివాది , పిటిషనరు మరియు అతని తల్లిదండ్రులపై వ్యతిరేకంగా ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎ కింద ఫిర్యాదు చేశారు , ఇందులో, పిటిషనరు మినహా అతని తల్లిదండ్రులను అరెస్టు చేశారు. పిటిషనరు మరియు అతని తల్లిదండ్రులు బంగారు ఆభరణాలు మరియు స్త్రీధనాన్ని తమ వద్ద ఉంచుకున్నారు. మొదటి ప్రతివాది తన కుమారుడిని మినహాయించి, తనను తాను పోషించుకోలేకపోవడంతో, ఆమె కోరిన ఉపశమనాల కోసం పై DVCని దాఖలు చేసింది.

4. మొదటి ప్రతివాది దాఖలు చేసిన పిటిషన్ ను పిటిషనరు వివిధ కారణాలతో వ్యతిరేకించారు. మొదటి ప్రతివాది ప్రసవం కోసం తల్లిదండ్రుల ఇంటికి వెళ్లారని , సహేతుకమైన కారణం లేకుండా ఏడాదిన్నర పాటు అక్కడే ఉండిపోయారని , పిటిషనరు యొక్క ప్రధాన వాదన. వివాహం తర్వాత , మొదటి ప్రతివాది ప్రత్యేక నివాసం ఏర్పాటు చేసుకోవాలని పిటిషనరును బలవంతం చేయడంతో పాటు వేరే నివాసం ఏర్పాటు చేసుకున్న తర్వాత కూడా మొదటి ప్రతివాది పిటిషనరును వేధించడంతో నిద్రమాత్రలు తిని ఆత్మహత్యాయత్నానికి పాల్పడ్డాడు. మొదటి ప్రతివాది , ఆమె ఇష్టానుసారం పిటిషనరు యొక్క కుటుంబమును విడిచిపెట్టారని మరియు అందువల్ల, ఆమెకు భరణం పొందే అర్హత లేదని కూడా సమర్పించబడింది.

5. విచారణ జరిగే సమయంలో , బాధిత వ్యక్తి తరపున , అంటే ఇందులో మొదటి ప్రతివాది తరపున, ఆమె స్వయంగా P.W.1 గా మరియు ఆమె తండ్రిని P.W.2 గా పరీక్షించి Exs.P.1 నుండి P.22 వరకు మార్క్ చేయబడింది , పిటిషనరు తరపున , పిటిషనరు స్వయంగా R.W.1గా పరీక్షించబడి మరియు Exs.D.1 నుంచి D.15 వరకు గుర్తించబడింది.

6. పూర్తి స్థాయి విచారణ తర్వాత , ప్రధానంగా గృహ హింస చట్టం 26.10.2006 నుండి అమల్లోకి వచ్చిందని మరియు ఈ చట్టం ఎటువంటి పునరాలోచన ప్రభావాన్ని కలిగి లేదని మరియు

వేధింపులకు సంబంధించిన ఆరోపణలు 03.10.2006 కంటే ముందు ఉన్నాయనే కారణంతో DVC No.3/2007 ని ట్రయల్ కోర్టు కొట్టివేసింది. కాబట్టి , చట్టం , 2005 ప్రకారం కేసుకు ఎలాంటి దరఖాస్తు లేదు.

7. వ్యధ చెంది , మొదటి ప్రతివాది Crl.A.No.178 of 2009 ను అదనపు మెట్రోపాలిటన్ సెషన్స్ జడ్జి, సైబరాబాద్, NTR నగర్, హైదరాబాద్‌లో దాఖలు చేశారు. 03.06.2009 నాటి తీర్పు ద్వారా పిటిషనరుకు వ్యతిరేకంగా అప్పీలును అనుమతించింది మరియు DVC.నెం.3/ 2007 లో పిటిషన్ దాఖలు చేసిన తేదీ నుండి బాధిత వ్యక్తి మరియు ఆమె బిడ్డ పోషణ కోసం నెలకు రూ.5,000/- చెల్లించాలని పిటిషనరును ఆదేశించింది. శారీరక గాయాలు , మానసిక వేదన కలిగించినందుకు మొదటి ప్రతివాదికి రూ.50 ,000/- చెల్లించాలని పిటిషనరును అప్పిలేట్ కోర్టు ఆదేశించింది. అయితే , అప్పిలేట్ కోర్టు తన ముందున్న ప్రతివాది నెం.1 , 2, 4లకు వ్యతిరేకంగా DVCని కొట్టివేసింది. అందుకే ప్రస్తుత క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు దాఖలైంది.

8. పిటిషనరు తరపు న్యాయవాది వాదిస్తూ , DVC యాక్ట్ , 2005కి ఎలాంటి పునరాలోచన ప్రభావం లేదని , పిటిషనరు చేసిన ఆరోపణలు 26.10.2006కి ముందు ఉన్నందున , ట్రయల్ కోర్ట్ సరైన విధంగా కొట్టివేసిందనే వాస్తవాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవడంలో అప్పీల్ కోర్టు విఫలమైందని వాదించారు. అయితే, ఈ విషయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా పిటిషనరుకు సంబంధించినంత వరకు అప్పీలును అనుమతించడంలో అప్పీలేట్ కోర్టు తప్పు చేసింది.

9. మరోవైపు , మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది ఈ ఆక్షేపిత తీర్పు , బలమైన హేతుబద్ధతపై ఆధారపడి ఉన్నందున, ఈ కోర్టు జోక్యం అవసరం లేదని గట్టిగా వాదించారు.

10. DVC చట్టం 26.10.2006 నుంచి అమల్లోకి వచ్చినప్పటి నుంచి పిటిషనరు తరపు న్యాయవాది లేవనెత్తిన ప్రాథమిక అభ్యంతరాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుని పిటిషనరు గతంలో 26.10.2006 వరకు వేధింపులకు పాల్పడినందున ఫిర్యాదు చెల్లదని పేర్కొన్నారు , శ్రీ ఆర్.సెరన్ వర్సెస్ శ్రీమతి ఆర్.విజయభారతి కేసులో మద్రాసు హైకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పునిచ్చింది:

5. ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 2(A) దాని పరిధిలో ప్రతివాదితో గృహ సంబంధ బాంధవ్యాలు కలిగి ఉండి, ప్రతివాది గృహ హింసకు గురైన మహిళ ఉంటుంది. ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 2(F) గృహ సంబంధాలను నిర్వచిస్తుంది. ఉపయోగించిన పదాలు ఒక భాగస్వామ్య కుటుంబంలో నివసించే లేదా ఏ సమయంలోనైనా కలిసి జీవించే ఇద్దరు వ్యక్తుల మధ్య సంబంధాన్ని సూచిస్తాయి. V.B.భానోత్ Vs లో. సవితా భానోట్ (2012) 3 SCC 183లో నివేదించారు, సెక్షన్ 2(F)లో ఉపయోగించబడిన భాష ఇద్దరు వ్యక్తులు ఏ సమయంలోనైనా కలిసి జీవించినట్లయితే వారు గృహసంబంధంలో ఉన్నట్లు భావించబడతారని గౌరవనీయమైన సుప్రీం కోర్టు పేర్కొంది, చట్టం అమలులోకి రాకముందే మరియు చట్టం అమలులోకి వచ్చిన తర్వాత కలిసి జీవించడం లేదు. ఈ సెక్షన్ లో ఏ సమయంలోనైనా కలిసి జీవించే లేదా కలిసి జీవించే పదాలను ఉపయోగించడం శాసన ఉద్దేశ్యానికి సూచిక అని , చట్టం అమల్లోకి రావడానికి ముందు ఒక దశలో ప్రతిస్పందకుడితో కలిసి నివసించినప్పటికీ ఒక వ్యక్తి గృహ సంబంధంలో ఉన్నట్లు పరిగణించబడుతుందని మరియు గృహ సంబంధమని చెప్పడానికి ఇది సరిపోతుందని కూడా అభిప్రాయపడింది , సంబంధబాంధవ్యాలు అంటే ఇద్దరు వ్యక్తుల మధ్య సంబంధం.

6. ఇంకా, ఈ చట్టంలోని 2(F) ప్రకారం గృహ సంబంధాల నిర్వచనాల్లో వివాహ స్వభావంలో ఒక సంబంధం ఉందని , ఇది AIR 2011 SC 479 లో నివేదించిన డి.వేలుసామి వర్సెస్ డి.పచ్చాయమ్మలో పేర్కొన్న విధంగా , సాధారణ చట్టం వివాహానికి సమానమైన సంబంధంగా పరిగణించబడుతుందని గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది మరియు అందువల్ల , చట్టం అమల్లోకి వచ్చిన తేదీ నాటికి వివాహ జీవనోపాధికి సంబంధించిన వర్గాలకు, నిబంధనలను వర్తింపజేయడాన్ని, పరిమితం చేసే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

7. వాస్తవానికి , చట్టంలోని సెక్షన్ 2 (F) లో నిర్దేశించిన గృహ సంబంధంలో ప్రస్తుత క్షణంలో నివసిస్తున్న లేదా గతంలో ఏ సమయంలోనైనా భాగస్వామ్య కుటుంబంలో కలిసి నివసించిన , ఏదైనా సంబంధం ఉంటుంది. ప్రశ్న , ప్రతివాదితో గృహ సంబంధంలో ఉన్న మహిళ కాదా మరియు ఈ చట్టం అమల్లోకి రాకముందు గృహ హింసకు గురికావడం బాధిత వ్యక్తి నిర్వచనం పరిధిలోకి వస్తుంది, తద్వారా ఈ చట్టం కింద కల్పించిన వివిధ ఉపశమనాల కోసం చట్టంలోని సెక్షన్ 12 కింద కోర్టు అధికార పరిధిని ఉపయోగించుకునే హక్కు ఆమెకు ఉంటుంది , సవితా భానోట్ కేసులో

గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ప్రత్యేకంగా వ్యవహరించింది (సుప్రా ఉదహరించారు). గృహ హింస నుండి మహిళల రక్షణ చట్టం పునరాలోచన ప్రభావాన్ని కలిగి ఉందని కూడా స్పష్టంగా చెప్పబడింది.

8. పిటిషనరు తరపు న్యాయవాది వి.పౌన్‌రాజ్ మరియు ఇతరులు వెర్సస్ పికియా లక్ష్మి @ వాణి 2008(1) MLJ (Crl.) 984లో నివేదించారు, దీనిలో విడాకులు తీసుకున్న భార్యకు గృహహింస నుండి మహిళల రక్షణ చట్టం , 2005 నిబంధనల ప్రకారం ఫిర్యాదు చేయడానికి అర్హత లేదని ఈ కోర్టులోని ఒక న్యాయమూర్తి పేర్కొన్నారు. ఎందుకంటే ఫిర్యాదును దాఖలు చేయడానికి ఫిర్యాదుదారు ప్రతివాదితో గృహసంబంధాన్ని కలిగి ఉండాలి. వి.బి.భానోట్ వర్సెస్ సవితా భానోట్ (2012) 3 SCC 183 లో నివేదించిన కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును దృష్టిలో ఉంచుకుని , ఈ కోర్టు యొక్క సింగిల్ బెంచ్ ఇచ్చిన పై తీర్పును వర్తింపజేయడం సాధ్యంకాదు.

11. ఇంకా, **వి.డి.భానోట్ వర్సెస్ సవితా భానోట్ [(2012) 3 SCC 183]** కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది:

5. ఢిల్లీ హైకోర్టు ముందు , PWD చట్టం (Persons with Disabilities Act), 2005లోని నిబంధనల ప్రకారం పిటిషన్‌ను తన భర్తతో కలిసి నివసించని మహిళ నిర్వహించగలదా లేదా అక్టోబరు 26, 2006న PWD చట్టం అమలులోకి రాకముందు గృహ హింస కింద ఏదైనా చర్యకు గురైంది అనే ప్రశ్న మాత్రమే నిర్ధారణకు వచ్చింది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 21 ప్రకారం రాజ్యాంగ రక్షణలను, PWD చట్టం 2005లోని సెక్షన్ 31 , 33లోని నిబంధనలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తర్వాత, PWD చట్టం, 2005 అమలుకు ఉద్దేశాలు మరియు కారణాలను పరిశీలించిన తరువాత , రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 , 15 మరియు 21 ప్రకారం మహిళల హక్కులను పరిరక్షించాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే పార్లమెంటు PWD చట్టాన్ని రూపొందించిందని , రాజ్యాంగం కల్పించిన హక్కులకు కొంత సమర్థవంతమైన రక్షణను కల్పించడానికి పార్లమెంటు PWD చట్టాన్ని రూపొందించిందని న్యాయమూర్తి అభిప్రాయపడ్డారు. కుటుంబంలో జరిగే ఏదైనా హింస మరియు దానికి సంబంధించిన మరియు యాదృచ్ఛికంగా జరిగే విషయాలకు వీరు బాధితులు మరియు వారికి సమర్థవంతమైన మరియు వేగవంతమైన పౌర పరిష్కారాన్ని అందించడం. PWD చట్టం, 2005 లోని నిబంధనల ప్రకారం, ఈ చట్టం అమల్లోకి రాకముందు గృహహింస చర్యలు జరిగినప్పటికీ , గతంలో ఆమె తన భర్తతో కలిసి ఉమ్మడి కుటుంబంలో నివసించినప్పటికీ , ఒక పిటిషన్ కొనసాగించదగినదని

న్యాయమూర్తి పేర్కొన్నారు, కానీ ఆ చట్టం అమల్లోకి వచ్చిన సమయంలో ఆయనతో కలిసి జీవించడం లేదు. దీంతో అడిషనల్ సెషన్స్ జడ్జి ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను కొట్టివేస్తూ , ప్రతివాది భార్య దాఖలు చేసిన అప్పీలును మెరిట్ ఆధారంగా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని న్యాయమూర్తి ఆదేశించారు.

8. పిటిషనరు ప్రదర్శించిన వైఖరి హైకోర్టు నిర్ణయాన్ని మరోసారి పరిశీలనకు తెరలేపింది. PWD చట్టం, 2005 లోని సెక్షన్ 12 కింద ఫిర్యాదును పరిశీలించేటప్పుడు , PWD చట్టం అమల్లోకి రాకముందు కూడా పార్టీల ప్రవర్తనను పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చని హైకోర్టు వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయంతో మేము ఏకీభవిస్తున్నాము. మా అభిప్రాయం ప్రకారం , గతంలో ఇంటిని పంచుకున్నప్పటికీ, చట్టం అమల్లోకి వచ్చినప్పుడు అలా చేయని భార్య ఇప్పటికీ PWD చట్టం, 2005 యొక్క రక్షణకు అర్హురాలు అని ఢిల్లీ హైకోర్టు కూడా సరైనదని పేర్కొన్నది.

12. మద్రాసు హైకోర్టు , గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు నిర్దేశించిన సూత్రాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుని , 2005 చట్టం అమల్లోకి రాకముందే వేధింపులకు పాల్పడినట్లు ఆరోపణలు వచ్చినప్పటికీ ఈ ఫిర్యాదు సమర్థనీయమని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ అంశానికి తదనుగుణంగా సమాధానం దొరుకుతుంది.

13. రికార్డులను బట్టి చూస్తే , పిటిషనరు తన తల్లిదండ్రుల అండదండలతో ఆమెను శారీరకంగా , మానసికంగా హింసించాడనడానికి మొదటి ప్రతివాది స్పష్టమైన సాక్ష్యం. వాస్తవానికి , అటువంటి వేధింపులకు ఆధారాలు లేవని పిటిషనరు వాదన కావచ్చు. కానీ , పిటిషనరును నేరంలో ఇరికించేందుకు ఏ వివాహిత కూడా తమ వైవాహిక గృహం నాలుగు గోడల మధ్య జరిగిన విషయాలను బహిరంగంగా వివరించే సాహసం చేయలేక ఆ ఆరోపణపై ఫిర్యాదు చేసింది. పిటిషనరు తనపై లైంగికంగా అసహజ నేరానికి పాల్పడేవాడని, అది కూడా గర్భవతిగా ఉన్నప్పుడు అని, దాని వల్ల తాను చాలా బాధపడ్డానని మొదటి ప్రతివాది స్పష్టంగా వాంగ్మూలం ఇచ్చారు. ఎగ్జిబిట్ P.11 వైద్య నివేదిక మరియు Exs.P.12 నుంచి P.15 డిశ్చార్జ్ సారాంశాలు P.W.1 యొక్క మౌఖిక సాక్ష్యాలను రుజువు చేస్తాయి. ఇది కూడా పిటిషనరు తన భార్య పట్ల ఉన్న క్రూరత్వాన్ని , దుర్మార్గాన్ని తెలియజేస్తుంది, ఇది మొదటి ప్రతివాదిని పిటిషనరు నుండి వేరుగా జీవించడానికి బలవంతం చేసింది. ఈ చట్టం 26.10.2006 న మాత్రమే అమల్లోకి వచ్చినందున, చర్య తీసుకోవడానికి ముందు ఉన్నందున, పిటిషనరు తన భార్యకు భరణం చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదని ట్రయల్ కోర్టు అభిప్రాయపడింది. అయితే, పిటిషనరు వేధింపులు భరించలేక మొదటి ప్రతివాది భర్త , అత్తమామల

నుంచి వేరుగా జీవించడం సమంజసమే. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో పిటిషనరు తన భార్య , కుమారుడిని పోషించుకోవాల్సిన బాధ్యత ఉందని అప్పీలేట్ కోర్టు గమనించింది. భరణం మొత్తాన్ని చెల్లించకపోవడం చట్టంలోని సెక్షన్ 3 క్రింది గృహ హింస మరియు ఇది నిరంతర నేరం. చట్టం , 2005లోని సెక్షన్ 20 ప్రకారం భరణం చెల్లింపు కోసం పిటిషనరు , పిటిషన్‌ను దాఖలు చేసినట్లు అంగీకరించాలి.

14. పిటిషనరు ఆదాయానికి సంబంధించి కచ్చితమైన ఆధారాలు లేనందున , మొదటి ప్రతివాదికి, ఆమె కుమారుడికి నిర్వహణ కోసం నెలకు రూ.5 ,000 చెల్లించాలని పిటిషనరుకు అప్పిలేట్ కోర్టు ఇచ్చిన ఆదేశాల్లో జోక్యం అవసరం లేదు.

15. మొత్తం పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే , ఈ క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు ఎటువంటి అర్హత లేనిది మరియు తదనుగుణంగా కొట్టివేయబడుతుంది.

16. ఈ క్రిమినల్ రివిజన్ కేసులో , ఏవైనా , పెండింగ్‌లో ఉన్నట్లయితే ఇతర పిటిషన్లు ముగించివేయబడతాయి.

____

ఇ.వి.వేణుగోపాల్, న్యాయమూర్తి

13.07.2023